

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ

Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного

**Удосконалення освітньо-виховного процесу
в закладі вищої освіти**

збірник науково-методичних праць

**Запоріжжя
2023**

УДК 821.161.2.09 (062.552)

У45

Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: збірник науково-методичних праць / Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного. Запоріжжя : ТДАТУ, 2023. Вип. 26. 332 с.

Рекомендовано до друку вченою радою

*Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
протокол №11 від 30.05.2023 р.*

Редакційна колегія:

Кюрчев С.В., д.т.н., професор, ректор ТДАТУ (головний редактор); Ломейко О.П., к.т.н., доцент, перший проректор (заступник головного редактора); Шарова Т.М., д.філол.н., професор, начальник ННЦ; Панченко А.І., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи; Галько С.В., к.т.н., доцент, в.о. декана факультету енергетики та комп'ютерних технологій, Колокольчикова І.В., д.е.н., професор, в.о. декана факультету економіки та бізнесу; Іванова І.Є., к.с.-г.н., доцент, декан факультету агротехнологій та екології; Кувачов В.П., д.т.н., професор, в.о. декана механіко-технологічного факультету; Шокарев О.М., в.о. керівника ННІ ЗУП, кандидат технічних наук, доцент; Землянська А.В., к.філол.н., доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук.

У збірнику подано матеріали науково-методичної конференції ТДАТУ «Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти» (29 травня 2023 р., м. Запоріжжя).

Публікації присвячені питанням розвитку вищої освіти в умовах дистанційного навчання, використання інноваційних технологій в освітньому процесі, впровадження результатів наукових досліджень з пріоритетних напрямів у фахову підготовку здобувачів освіти технічних спеціальностей, провідним тенденціям суспільно-гуманітарної освіти.

Збірник буде корисним науково-педагогічним працівникам, учителям-практикам, аспірантам та здобувачам вищої освіти.

Статті опубліковано мовою оригіналу

Адреса редакції: 72312, ТДАТУ, пр-т Соборний, 226,

м. Запоріжжя, Запорізька обл.

e-mail: nnc@tsatu.edu.ua

Навчально-науковий центр університету

© Автори публікацій, 2023

© Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, 2023

ЗМІСТ

Антонова Г.В. <i>Дистанційне навчання: можливості та реальний досвід</i>	7
Болтянський Б.В., Болтянська Л.О. <i>Особливості використання ІТ-технологій в умовах дистанційного навчання</i>	13
Верхоланцева В.О., Паляничка Н.О., Фучаджи Н.О., Червоткіна О.О. <i>Міжнародна діяльність ТДАТУ в умовах воєнного стану</i>	21
Вершков О.О., Антонова Г.В. <i>Психологічна модель, що оперує формальними позначеннями емоційних станів</i>	26
Вершков О.О., Мацулевич О.Є., Тетервак І.Р. <i>Програмна реалізація процесу моделювання функціональних поверхонь двигунів внутрішнього згоряння при виконанні лабораторних робіт з дисципліни «Інформаційні технології у виробництві»</i>	31
Гулевський В.Б., Постол Ю.О., Ковальов О.О. <i>Використання інформаційних технологій як ефективного засобу вивчення дисципліни «Основи проєктування систем електрифікації»</i>	37
Дашивець Г.І., В'юник О.В. <i>Застосування сітьового моделювання виробничих процесів в інженерних дисциплінах</i>	47
Дереза О.О., Дереза С.В. <i>Особливості підготовки фахівців технічних спеціальностей</i>	56
Єременко Л.В., Ісакова О.І., Шлеїна Л.І., Зімонова О.В. <i>Аналіз підходів до розуміння конфліктності як якості особистості в соціальній психології</i> ...	63
Журавель Д.П., Бондар А.М. <i>Інноваційні технології профорієнтаційної роботи для здобувачів освіти технічних спеціальностей</i>	74
Землянський А.М., Землянська А.В. <i>Значення дисципліни «Політологія» для формування політичної культури майбутніх фахівців</i>	80
Зімонова О.В., Шлеїна Л.І., Ісакова О.І., Єременко Л.В. <i>Щодо формування комунікативної культури здобувачів вищої освіти</i>	89
Зінов'єва О.Г. <i>Організація самостійної роботи студентів на базі використання інформаційних технологій</i>	97

Ісакова О.І., Шлєіна Л.І., Єременко Л.В., Зімонова О.В. <i>Філософський аспект розвитку вищої освіти</i>	103
Ковальов О.О., Самойчук К.О., Фучаджи Н.О., Гулевський В.Б. <i>Формування навичок науковця при викладанні дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності»</i>	112
Козлова Л.В., Малюк Т.В. <i>Методичні підходи до проведення навчальної практики в дистанційному режимі</i>	120
Колесніков М.О., Покопцева Л.А., Пащенко Ю.П. <i>Неформальна освіта – крок до кар'єрного зростання</i>	128
Кривонос І.А. <i>Імплементція інтерактивних методів у процес вивчення іноземної мови дистанційно студентами спеціальності «Готельно-ресторанна справа»</i>	140
Ломейко О.П., Самойчук К.О. <i>Динаміка контингенту здобувачів ТДАТУ в 2022-2023 навчальному році</i>	149
Мацулевич О.Є., Антонова Г.В. <i>Автоматизація робочого місця інженера-механіка</i>	160
Мацулевич О.Є., Дереза О.О., Тетервак І.Р. <i>Використання САD-системи UNIGRAPHICS для технологічної підготовки виробництва корпусних деталей</i>	166
Михайленко О.Ю., Чаплінський А.П. <i>Колористичне рішення учбових приміщень з урахуванням норм ергономіки</i>	176
Паляничка Н.О., Верхованцева В.О., Фучаджи Н.О., Червоткіна О.О. <i>Особливості викладання технічних дисциплін при дистанційному навчанні у період воєнного стану</i>	183
Панченко А.І., Волошина А.А., Мельник О.В., Волошин А.А. <i>Шляхи удосконалення дистанційного навчання при викладанні технічних дисциплін у вищій школі</i>	188

Покопцева Л.А., Колесніков М.О. <i>Розвиток особистості фахівця з агрономії під час навчання у вищій школі.....</i>	200
Попова І.О. <i>Формування soft skills у здобувачів вищої освіти енергетичного напрямку в процесі вивчення теоретичних основ електротехніки.....</i>	206
Попова І.О., Квітка С.О., Чаусов С.В. <i>Особливості організації освітнього процесу здобувачів-енергетиків із вивчення обов'язкових дисциплін в умовах воєнного стану.....</i>	216
Сабо А.Г. <i>До дискусії щодо доцільності застосування презентацій у навчальному процесі.....</i>	224
Самойчук К.О. <i>Методика написання наукової статті здобувачами вищої освіти технічних спеціальностей в умовах військового стану.....</i>	231
Сахно Л.А. <i>Кейс-технології у викладанні обліково-аналітичних дисциплін.....</i>	241
Скляр О.Г., Скляр Р.В. <i>Використання в освітньому процесі інтерактивних методів навчання.....</i>	250
Тараненко Г.Г. <i>Педагогічний дизайн як актуальна тенденція підвищення якості освіти.....</i>	259
Червоткіна О.О., Верхованцева В.О., Паляничка Н.О. <i>Основні тенденції розвитку професійної освіти в Україні і за кордоном.....</i>	265
Червоткіна О.О., Ковальов О.О., Фучаджи Н.О., Матвіїшин П.В. <i>Навчання під час війни в Україні.....</i>	273
Шаров С.В. <i>Методичні підходи до викладання технології проектування та адміністрування баз даних.....</i>	281
Шарова Т.М. <i>Навчальний процес релокованого закладу вищої освіти в умовах воєнного стану.....</i>	288
Шарова Т.М., Землянська А.В. <i>Використання Освітнього порталу в дистанційному навчанні: недоліки й переваги.....</i>	297

Шлеїна Л.І. <i>Академічна доброчесність як невід'ємна складова сучасної вищої освіти</i>	304
Шлеїна Л.І., Ісакова О.І., Єременко Л.В., Зімонова О.В. <i>Інформаційні технології та їх застосування у процесі викладання суспільно-гуманітарних дисциплін</i>	312
Kryvonos I. <i>The improvement of listening skills of future Hotel and Restaurant business specialists during the learning of the discipline «English for specific purposes»</i>	318
Lubko D. <i>Improving students' educational practice using interactive technologies on the Arduino platform</i>	326

Панченко А.І., д.т.н., професор, Волошина А.А., д.т.н., професор
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

Мельник О.В., викладач, Волошин А.А., викладач
ВСП «Мелітопольський фаховий коледж Таврійського державного
агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного»

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ШКОЛІ

***Анотація.** Сьогодні спостерігається глобальна інформатизація сучасного суспільства, що визначає нові вимоги до викладання технічних дисциплін у вищих навчальних закладах. Майбутні фахівці повинні бути адаптовані до інтерактивних технологій, що стрімко розвиваються, і великих потоків нової інформації, а також бути здатними до постійного саморозвитку і самовдосконалення. Такі підходи зумовлюють активне використання у роботі науково-педагогічних працівників вищої школи інноваційних методів навчання під час викладання технічних дисциплін. В їх основі лежить ефективна дистанційна взаємодія учасників освітнього процесу та включає запровадження електронних освітніх ресурсів, а також моніторинг результатів навчання. У цьому зв'язку, удосконалення дистанційного навчання, яке являє собою інформаційні технології, які забезпечують доставку студентам основного обсягу матеріалу, що вивчається, інтерактивна взаємодія студентів та науково-педагогічних працівників у процесі навчання, надання студентам можливості самостійної роботи з освоєння матеріалу, що вивчається, а також контроль засвоєного матеріалу являється актуальним завданням. Успішна діяльність викладача при реалізації технології дистанційного навчання визначається підвищенням інформаційно-комунікативної грамотності та мотивованості студентів до активної самостійної діяльності у віртуальному освітньому процесі, а також використання інтерактивної взаємодії студентів та викладачів у процесі навчання за допомогою засобів телекомунікації. Удосконалення дистанційного навчання дозволить підвищити якість підготовки студентів щодо технічних дисциплін в умовах військового стану.*

Ключові слова: дистанційне навчання, інтерактивні методи навчання, технічні дисципліни, засоби телекомунікації.

Постановка проблеми. Сьогодні спостерігається глобальна інформатизація сучасного суспільства, що визначає нові вимоги до викладання технічних дисциплін у вищих навчальних закладах. Майбутні фахівці повинні бути адаптовані до інтерактивних технологій [1] і великих потоків нової інформації, що стрімко розвиваються, а також бути здатними до постійного саморозвитку і самовдосконалення. Такі підходи зумовлюють активне використання у роботі науково-педагогічних працівників вищої школи інноваційних методів навчання при викладанні технічних дисциплін [2; 3]. У їх основі лежить ефективна дистанційна взаємодія учасників освітнього процесу як науково-педагогічних працівників, так і студентів та включає впровадження електронних освітніх ресурсів, а також моніторинг результатів навчання.

Основною особливістю організації навчання у сучасних вищих навчальних закладах є поєднання традиційної педагогічної взаємодії у ході лекційних, практичних, семінарських занять та дистанційного навчання на основі систем електронного навчання Moodle [4]. Moodle – це модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище, яке називають також системою управління навчанням (LMS), системою управління курсами (CMS), віртуальним навчальним середовищем (VLE) або просто платформою для навчання, що надає науково-педагогічним працівникам, студентам та адміністраторам дуже розвинений набір інструментів для комп'ютеризованого дистанційного навчання [5].

Розширення кордонів використання дистанційного навчання обумовлено активним розвитком інформаційних технологій, проникненням їх у всі сфери життя людини і, як наслідок, трансформацією студентської молоді в цифрове покоління.

Покоління сучасних студентів має ряд відмінних рис, які характеризуються:

- глибоким залученням у цифрові технології (повсюдним використанням комп'ютера та Інтернет, прагненням до онлайн навчання);
- залежністю від «зворотного зв'язку» (взаємозв'язок студент – викладач);
- збільшенням швидкості навчання (скороченням навчального часу при збільшенні об'єму навчальної інформації за рахунок використання нових технологій);

- мультизадачність своєї діяльності (звичкою виконувати кілька завдань одночасно, прагненням до задоволення в будь-якій діяльності);
- орієнтацією на заохочення (прагненням працювати за визнання).

У цьому зв'язку, удосконалення дистанційного навчання, яке являє собою інформаційні технології, що забезпечують доставку студентам основного обсягу матеріалу, що вивчається, інтерактивна взаємодія студентів та науково-педагогічних працівників у процесі навчання, надання студентам можливості самостійної роботи з освоєння матеріалу, що вивчається, а також контроль засвоєного матеріалу є актуальним завданням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розглянуто стан і проблеми дистанційного навчання у закладах вищої освіти в умовах карантинних обмежень через спалах COVID-19 в Україні. Реалізація дистанційного навчання викликала потребу розроблення і впровадження дистанційних освітніх технологій [6]. Викладено концепцію дистанційного навчання та вплив інформаційно-комунікаційних технологій на його розвиток в умовах запровадження карантинних обмежень на діяльність освітніх установ у зв'язку з пандемією COVID-19 [7]. Проаналізовано стан дистанційного навчання як форми навчання та педагогічної технології, сформульовано основи організації дистанційного навчання із врахуванням особливостей післядипломної педагогічної освіти, що дало змогу науково обґрунтувати напрями подальшого впровадження технологій дистанційного навчання в освітню діяльність ВНЗ [8]. Порівняння дистанційної і традиційної освіти не проводилося.

Обґрунтовано доцільність імплементації інноваційних технологій, форм та методів навчання в освітній процес закладів вищої освіти, як основного чинника формування професійних навиків у майбутніх фахівців в умовах комбінованого аудиторно-дистанційного навчання [9]. Розглянуто передумови розвитку дистанційної освіти у вищій школі, проаналізовано дослідження сучасних вітчизняних і зарубіжних учених, здійснено порівняння дистанційної і традиційної освіти [10]. Запропоновано сучасний перехід освіти з традиційної на дистанційну [11]. Наведено причини стрімкого зростання у світі кількості вищих навчальних закладів, які здійснюють навчання студентів за дистанційною формою навчання, а також стан і перспективи розвитку дистанційної освіти в Україні [12]. Досліджено теоретичні й практичні аспекти впровадження дистанційного навчання, проаналізовано переваги

дистанційного навчання над традиційним [13]. Питання підготовки науково-педагогічних кадрів до роботи в умовах дистанційного навчання не розглядалися.

Розглянуто проблему підготовки викладача до роботи в системі дистанційної освіти, що вимагає спеціальних знань, умінь та навичок викладача [14]. Наведено психолого-педагогічні аспекти дистанційного навчання у закладах вищої освіти, психологічний аналіз навчальної технології дистанційного навчання та специфіка його психологічних механізмів [15]. Запропоновано використання інноваційних технологій за умов дистанційного навчання студентів у закладах вищої освіти [16]. Розглянуто проблеми формування інноваційного освітнього середовища в умовах запровадження дистанційної форми навчання [17]. Наведено напрями впровадження сучасних інноваційних технологій в умовах дистанційного навчання [18]. Розглянуто проблеми педагогічної системи, інноваційні методики виховання і навчання фахівців, використання нових методик навчання на основі комп'ютерно-інформаційних технологій та платформ дистанційної освіти [19]. Досліджено проблемні аспекти надання освітніх послуг закладами вищої освіти у мовах дистанційного навчання [20]. Особлива увага звертається на дистанційну освіту, яка забезпечує широкий доступ до кращих світових освітніх ресурсів; істотно збільшує можливості традиційної освіти шляхом формування освітнього інформаційного середовища, в якому здобувач освіти самостійно або під керівництвом викладача може вивчати цікавий для нього матеріал; значно розширює коло людей, для яких стають доступними освітні ресурси; сприяє набуттю тими, хто навчається, навичок самостійної роботи; знижує вартість навчання внаслідок широкої доступності кращих освітніх ресурсів; підвищує рівень освітніх програм шляхом пропозиції альтернативних програм широкому загалу; дає змогу формувати унікальні освітні програми шляхом комбінування курсів, наданих освітніми закладами, у тому числі з різних країн; має велике соціальне значення, тому що дає змогу повністю задовольнити освітні потреби населення [21].

Незважаючи на велику кількість досліджень в галузі дистанційного навчання, у працях науковців недостатньо досліджено реалії впровадження дистанційної освіти, частково визначені переваги та недоліки дистанційного навчання у закладах вищої освіти, а сучасна дистанційна освіта в Україні швидше нагадує нам традиційні форми заочного навчання, без застосування нових форм і методів навчання.

Таким чином, удосконалення дистанційного навчання, яке

передбачає використання сучасних інформаційних технологій, інтерактивних методів навчання є актуальним завдання розвитку сучасного освітнього процесу в умовах сьогодення.

Формулювання цілей статті. Удосконалення дистанційного навчання шляхом забезпечення студентів основним обсягом матеріалу, що вивчається, використання інтерактивної взаємодії студентів та науково-педагогічних працівників у процесі навчання, надання студентам можливості самостійної роботи з освоєння матеріалу, що вивчається.

Виклад основного матеріалу досліджень. На сьогоднішній день, в умовах воєнного стану, дистанційне навчання є організацією навчального процесу таким чином, при якому викладач розробляє електронні навчальні курси, які в основному базуються на самостійному навчанні студента. Таке навчання характеризується тим, що студент відділений від викладача у просторі або в часі, в той же час студенти та викладачі мають можливість здійснювати діалог між собою за допомогою засобів телекомунікації.

Застосування дистанційного навчання студентів при викладанні технічних дисциплін дозволило виявити компетенції, якими повинен володіти викладач для успішної організації навчального процесу [22]:

– компетенції організаційного характеру – розподіл об'єму навчальної роботи між етапами навчання; володіння технологіями інтерактивної організації он-лайн навчання; вирішення завдань адаптації змісту електронного навчального курсу до умов вивчення; мотивування студентів;

– компетенції технологічного характеру – оптимальна організація навчального процесу (створення навчального контенту для віддаленої роботи студентів на основі електронних сервісів та програм; використання інтерактивних засобів навчання; застосування сервісів групової роботи та ін.);

– компетенції аналітичного характеру – облік результатів моніторингу індивідуальних досягнень студентів під час онлайн навчання, своєчасне коригування процесу навчання, розробка нових напрямків та форм навчального процесу.

Успішна діяльність викладача при реалізації технології дистанційного навчання визначається підвищенням інформаційно-комунікативної грамотності та мотивованості студентів до активної самостійної діяльності у віртуальному освітньому процесі, а також використання інтерактивної взаємодії студентів та викладачів у процесі

навчання за допомогою засобів телекомунікації. Ця умова є найбільш важливою, оскільки технологія дистанційного навчання не працює на нездатному, немотивованому, інформаційно неграмотному студенті, внаслідок того, що освоєння навчального матеріалу відбувається за допомогою онлайн сервісів та програм і вимагає від студента технологічної грамотності, самостійності, умінь пошуку, обробки, застосування нової інформації, генерування на її основі нових оригінальних стратегій та рішень.

Методи дистанційного навчання, що використовуються сьогодні, можна розділити на наступні категорії:

- навчання шляхом взаємодії студента з електронним навчальним курсом за мінімальної участі викладача (самостійна робота студента з освоєння матеріалу, що вивчається). Цей спосіб реалізує у собі мультимедійний підхід, тобто. створення електронних навчальних курсів, що включають презентації лекцій, віртуальні лабораторні роботи, аудіо- та відеоматеріали;

- групове навчання студентів, що характеризується навчанням групи студентів одним викладачем. При використанні такого методу навчання у студентів, як правило, відсутня активна роль комунікації. Цей метод, властивий традиційній освітній системі, але сьогодні набуває нового розвитку на базі сучасних інформаційних технологій;

- індивідуальне навчання, що характеризується взаємодією одного студента з одним викладачем чи одного студента з іншим студентом. З використанням такого методу навчання у студента виражена активна роль комунікації. Цей метод реалізує в собі дистанційне навчання шляхом використання електронної пошти, месенджерів, відеоконференції;

- навчання студентів, що характеризується активною взаємодією між усіма учасниками навчального процесу. Інтенсивність використання цього методу суттєво зросла з розвитком навчальних телекомунікаційних технологій. Тобто інтерактивна взаємодія між самими студентами, а не лише між викладачем та студентами стає важливим джерелом отримання знань. Розвиток цього пов'язаний з проведенням навчальних колективних дискусій і конференцій. Технології відеоконференцій дозволяють активно розвивати такі методи у дистанційній освіті.

Таким чином, світова телекомунікаційна інфраструктура дає сьогодні можливість створення систем масового безперервного самонавчання, загального обміну інформацією незалежно від часових та просторових поясів. Сучасні комп'ютерні телекомунікації забезпечують

передачу знань та доступ до різноманітної навчальної інформації так само, як і традиційні засоби навчання, а в деяких випадках навіть ефективніші. Якість і структура електронних навчальних курсів, як і якість викладання, при дистанційному навчанні часто набагато краще, ніж за традиційними формами навчання. На сьогоднішній день в умовах військового стану дистанційне навчання є ефективною системою підготовки та безперервної підтримки високого кваліфікаційного рівня фахівців.

Виходячи з вищесказаного, дистанційне навчання має низку переваг [23]:

- студент сам визначає, коли і скільки йому особисто необхідно часу для засвоєння дисципліни;
- при дуальному навчанні студента навчання проводиться без припинення роботи на виробництві, у зручний для студента час;
- навчання здійснюється для великого контингенту студентів і на великих відстанях від місця знаходження вищого навчального закладу;
- студенти можуть спілкуватися один з одним та безпосередньо з викладачем через широке коло засобів інформаційних технологій.

Поруч із переліченими перевагами дистанційного навчання слід зазначити й ряд недоліків, властивих даному типу навчання [23]:

- відсутність безпосереднього (очного) спілкування студента з викладачем, що знижує емоційне сприйняття навчального матеріалу, що передається викладачем;
- вимога досить високої підготовки студентів до використання технічних засобів дистанційного навчання;
- у ряді випадків проблема ідентифікації студентів під час тестування та перевірки знань;
- висока трудомісткість, що витрачається на розробку електронних курсів;
- недостатня комп'ютерна грамотність викладачів і студентів, у ряді випадків відсутність досвіду дистанційного навчання, що викликає необхідність підвищення кваліфікації викладача;
- вимога високої кваліфікації для створення мультимедійних навчальних презентацій, посібників, матеріалів для проведення лабораторних та практичних занять у системі дистанційного навчання технічних дисциплін;
- проблеми у проведенні практичних занять технічних дисциплін, що знижує підготовку кваліфікованого фахівця.

Проведення лекцій дистанційним шляхом практично нічим не

відрізняється від методики їх проведення традиційним способом [24]. Найбільш складними та проблемними у дистанційному форматі є практичні заняття, пов'язані з роботою на техніці, її технічним обслуговуванням, регулюваннями, ремонтом та експлуатацією. Цю проблему можна вирішити шляхом створення віртуальних комплексних тренажерів роботи на техніці, віртуальних лабораторних робіт зі збирання (розбирання) техніки, режимів її експлуатації.

Велика роль якісному засвоєнню студентами навчального матеріалу будь-якої дисципліни відводиться викладачеві. Тому викладач має проводити консультації за допомогою відеоконференцій, метою яких є здійснення періодичного контролю за якістю та повнотою вивчення навчального матеріалу студентами, обговорення питань, що виникли у студентів щодо навчальної дисципліни.

Однією із проблем дистанційного навчання є якісна оцінка знань студентів [25], яка включає контроль лекційного матеріалу, лабораторних та практичних робіт, самостійної роботи, а також підсумковий модульний контроль та підсумковий контроль вивчення всієї дисципліни. Як правило, вони проводяться у вигляді тестування і часто неможливо ідентифікувати особу студента під час перевірки знань. Тому при проведенні тестового контролю студентам необхідно включати вебкамеру.

Висновки. Результативні технології педагогічної взаємодії зі студентами, постійне підвищення інформаційно-комунікативної грамотності, формування компетенцій та готовності до реалізації нових моделей навчального процесу, розвиток професійних якостей є пріоритетними напрямками вдосконалення діяльності викладача вищої школи в умовах дистанційного навчання.

Також слід зазначити, що світова телекомунікаційна інфраструктура дає сьогодні можливість створення систем масового безперервного самонавчання, загального обміну інформацією, незалежно від часових та просторових поясів. Сучасні комп'ютерні телекомунікації забезпечують передачу знань та доступ до різноманітної навчальної інформації так само, як і традиційні засоби навчання, а в деяких випадках навіть ефективніші. Якість і структура електронних навчальних курсів, як і якість викладання, при дистанційному навчанні часто набагато краще, ніж за традиційних формах навчання.

На сьогоднішній день в умовах військового стану дистанційне навчання є ефективною системою підготовки та підтримки високого кваліфікаційного рівня фахівців. Удосконалення дистанційного навчання

дозволить підвищити якість підготовки студентів щодо вивчення технічних дисциплін в умовах військового стану.

Література

1. Панченко А.І., Волошина А.А., Тітова О.А., Панченко І.А., Волошин А.А. Впровадження інтерактивних методів навчання при викладанні технічних дисциплін. *Удосконалення освітньо-виховного процесу в вищому навчальному закладі: збірник науково-методичних праць ТДАТУ*. Мелітополь: ТДАТУ, 2021. Вип. 24. С. 26–34.

2. Панченко А.І., Волошина А.А., Тітова О.А. Інноваційні аспекти інженерної діяльності студентів при проектуванні гідроприводів мехатронних систем сільськогосподарської техніки. *Удосконалення освітньо-виховного процесу в вищому навчальному закладі: збірник науково-методичних праць ТДАТУ*. Мелітополь: ТДАТУ, 2020. Вип. 23. С. 65–72.

3. Панченко А.І., Волошина А.А., Тітова О.А. Розробка та використання методичних електронних засобів при вивченні дисципліни «Гідропривод мехатронних систем». *Удосконалення освітньо-виховного процесу в вищому навчальному закладі: збірник науково-методичних праць ТДАТУ*. Мелітополь: ТДАТУ, 2019. С. 80–88.

4. Подплетня О.А., Потапова Т.М., Слесарчук В.Ю. Інноваційні технології в професійній освіті: сучасні тенденції та практика впровадження. *Медична освіта*. 2018. №4. С. 77–80.

5. Japerova Samal. Implementation of the distance learning system Moodle in higher education. М.: LAP Lambert Academic Publishing, 2019.

6. Шевчук Г.Й. Дистанційне навчання у вищій школі: переваги, недоліки, перспективи. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2021. Вип. 79. Т.2. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/34659>.

7. Крижановський А., Кириленко Н., Кириленко В., Медведєв Р. Організація дистанційного навчання в педагогічних закладах вищої освіти. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2021. №10. С. 415–421.

8. Антощук С.В., Гравіт В.О. Основи організації дистанційного навчання в післядипломній педагогічній освіті: наук. посіб. Суми : НІКО, 2015. 180 с.

9. Гуменюк Н.І., Романовська О.О., Матвійчук М.В. та ін. Оцінка

актуальності застосування інноваційних методів навчання в умовах дистанційної освіти. *Вісник Вінницького національного медичного університету*. 2020. Т. 24. №2. С. 292–296.

10. Ляшенко І.В. Перспективи розвитку дистанційного навчання у вищій школі. *Нарона освіта*: електронне наукове фахове видання, 2023. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2682.

11. Яценко Е., Левандовська І. Дистанційна освіта в освітній діяльності вищої школи: виклики часу. *Педагогіка*. 2021. №1. С. 124–134.

12. Вишнівський В.В., Гніденко М.П., Гайдур Г.І., Ільїн О.О. Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів: навчальний посібник. Київ : ДУТ, 2014. 140 с.

13. Ярощук К.І., Гужва К.С. Особливості організації дистанційного навчання учнів старших класів з використанням інформаційно-комунікативних технологій. *Вісник: актуальні проблеми загальної освіти*. 2021. №125. С. 124–127.

14. Рязанцева О.В. Уміння викладача дистанційної системи освіти, необхідні для успішної комунікативної взаємодії з учасниками навчального процесу. *Молодий вчений*. 2016. №12.1 (40). С. 531–535.

15. Кириленко В., Кириленко Н., Крижановський А., Ромащук О. Психологічні особливості дистанційного навчання у закладах вищої освіти: практичний досвід. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2022. Вип. 63. С. 29–38.

16. Самоленко Т.В., Янченко І.М., Бражник В.М. Використання інноваційних технологій за умов дистанційного навчання студентів у закладах вищої освіти. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова: Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2021. Вип. 80. Т. 2. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/34802>.

17. Остропольська Є., Березовський Д., Хорошайло О. Інноваційні методики навчання студентів закладів вищої освіти в умовах дистанційної форми навчання. *Науковий журнал «IT SYNERGY»*. 2022. Вип. 1 (2). С. 63–75.

18. Хміль О.В., Каськова Л.Ф., Хміль Д.О. Новікова С.Ч., Янко Н.В. Напрями впровадження сучасних інноваційних технологій в умовах дистанційного навчання. *Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи і здобутки*. 2021. С. 306–307.

19. Ужеловський А., Бровченко К., Музика А. Інноваційні педагогічні методики та комп'ютерні телекомунікації при дистанційній освіті. *Науковий журнал «Фізико-математична освіта»*. 2021. Вип. 1 (27). С. 23–29.
20. Теловата М.Т., Борисенко І.В., Міршук О.Є. та ін. Дистанційне навчання як виклик сучасної вищої освіти: методико-правовий вимір. *Журнал «Наукові інновації та передові технології»*. 2023. №1 (15). С. 446–459.
21. Швидун В.М. Щодо використання технологій дистанційного навчання в освіті. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. №73. Т. 1. С. 101–104.
22. Опанасенко Я. Особливості педагогічної компетентності викладача в умовах дистанційної освіти в Україні. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського*. Одеса, 2020. Вип. 4 (133). С. 15–21.
23. Al-Arimi A.M.A.K. Distance Learning. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2014. Т. 152. С. 82–88.
24. Pardanjac M., Radosav D., Jokic S. Difficulties and possibilities of distance learning. *Intelligent Systems and Informatics: 7th International Symposium on*. IEEE, 2009. С. 361–365.
25. Лузан П.Г., Тітова О.А., Панченко А.І., Волошина А.А., Волошин А.А. Технологія підготовки тестів для оцінювання результатів навчання майбутніх агроінженерів. *Удосконалення освітньо-виховного процесу в вищому навчальному закладі: збірник науково-методичних праць ТДАТУ*. Мелітополь : ТДАТУ, 2022. Вип. 25. С. 17–29.

Panchenko A., Voloshina A., Melnyk O., Voloshin A. Ways to improve distance learning when offering technical disciplines in higher school

Summary. Today, there is a global informatization of modern society, which determines new requirements for the teaching of technical disciplines in higher educational institutions. Future specialists should be adapted to rapidly developing interactive technologies and large flows of new information, as well as be capable of continuous self-development and self-improvement. Such approaches determine the active use of innovative teaching methods in the teaching of technical disciplines in the work of scientific and pedagogical workers of higher education. They are based on effective remote interaction of participants in the educational process and include the introduction of

electronic educational resources, as well as monitoring learning outcomes. In this regard, the improvement of distance learning, which is information technologies that ensures the delivery of the main volume of the studied material to students, the interactive interaction of students and scientific and pedagogical workers in the learning process, providing students with the opportunity to independently work on mastering the material being studied, as well as monitoring the mastered material is actual task. The successful activity of a teacher in the implementation of distance learning technology is determined by an increase in information and communication literacy and students' motivation for active independent work in a virtual educational process, as well as the use of interactive interaction between students and teachers in the learning process using telecommunications. Improving distance learning will improve the quality of student training in the study of technical disciplines in martial law.

Key words: *distance learning, interactive learning methods, technical disciplines, means of telecommunication.*

